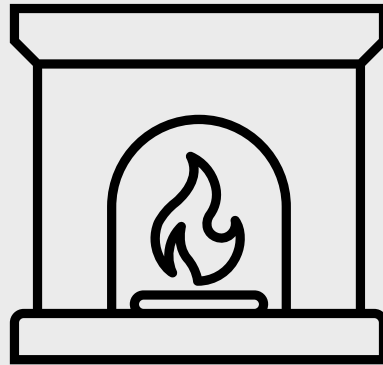

בני "ארובה" –
רק רוצים לנשום
ביחד בשלום

נאות מרדכי 2021

בניית הסכמות בנושא שימוש בקמינים

מרכז גישור

מוטצה אזורית
הגליל העליון

יחידה אזורית לאיכות הסביבה
אצבע הגליל

הרקע במועצה האזורית הגליל העליון

○ ב-5 השנים האחרונות מחרף השיח בנושא קמיני העץ במועצה האזורית הגליל העליון- מצד אחד

גידול באוכלוסייה ובמספר קמיני העץ, מצד שני, יותר מודעות סביבתית ובריאותית והרבה יותר תלונות משנה לשנה.

○ היחידה הסביבתית מעודדת את הצפת הנושא מתוך הבנה שבהיעדר כלים לאכיפה, רק לחץ ציבורי יוכל להשפיע.

○ בכל שנה יצאנו בקמפיין הסברה, ובכל שנה הדגשנו צדדים אחרים של הנושא- בריאות, זיהום אוויר, שכנות טובה ועוד.

בשלושת החורפים האחרונים הצענו ניטור אוויר בחינם בבתים למפעילי הקמינים.

הרקע בקיבוץ נאות מרדכי

○ 17 קמיני עץ פועלים ביישוב בו כ-150 משקי בית.

○ פניות רבות ליחידה הסביבתית במועצה עקב תלונות על מפגעי עשן וריח ביישוב.

○ שיחות בקבוצות הווטסאפ הפנימיות שגלשו לשיח טעון ואגרסיבי. שיח מלא בהאשמות, בקשיים

ובהמרצות לפעולה.. מספרים על נתוני מחקרים על כל מדרכה ...

○ בוצעו מדידות שהראו זיהום ו\או אי עמידה בתקן ארובות, לצד מבנה טופוגרפי שיצר זיהום

מורגש.

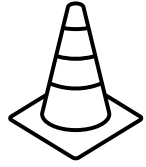
○ הבנה שאין יכולת אכיפה ולא קיימת תשתית משפטית למניעת המפגע.

האם אפשר למדוד רגשות ועוצמות של כאב? הקהילה חצויה למחנות....

- אלו אומרים- אנחנו בני ערובה- באנו ליישוב כפרי, באזור ירוק עם אוויר נקי, אבל אנחנו נחנקים –איפה האוויר הנקי אשר הובטח לנו בקליטה??
- ואלו אומרים – כבר 30 שנה שזה החלום הרומנטי שלי- בתוך ביתי- זה חוקי- ביתי הוא מבצרי- אתם תגזלו את בחירתי החופשית?
- ויש את הרוב הדומם שמוכן קצת לסבול למען שכנות טובה וחיי קהילה שקטים.
- המועצה באמצעות- היחידה לאיכות הסביבה – חד צדדית. מעורבת אך עם ידיים קשורות.
- ההנהלה – חצויה- חצי מפעילים בעצמם קמינים, וחצי רק רוצים שקט...

מספר אתגרים:

- 1. **זיהוי כל הגורמים המעורבים** – שיחת הכרות, מיפוי הפעילות וההתייחסות הקיימת אצל כל גורם.
- 2. **שיתוף הקהילה** - שיחה משותפת- הגדרת המטרות, והתהליך לניסיון סגירה או צמצום הפער בין הרצוי למצוי.
- 3. **בירור מעמיק של העמדות, הצרכים**, ומגרש האפשרויות של כל גורם מעורב.
- 4. **האתגר הגדול ביותר**- בפורום מייצג ומצומצם **בנית גשר בסיס להסכמות** - חשיבה מחוץ לקופסא הלוקחת בחשבון את מירב הצרכים ומירב האפשרויות ומנסה לייצר חלופות אופטימליות .
- 5. **שיתוף הקהילה ובחירת חלופה אופטימלית** - **ירידה לפרטים לביסוס ההסכמות לטווח ארוך** כולל דרכי אכיפה ושמירה.

התהליך

↓ קבלת מנדט והסכמה על מטרות ודרך עבודה מהנהלת הקיבוץ והצדדים המעורבים.

כניסה לשדה

↓ מפגש ראשוני להכרות ולזיהוי העמדות והצרכים עם נציגי מפעילי הקמינים ונציגי קבוצת "שוחרי אויר נקי".

↓ הרחבת מעגל השותפים משני הצדדים לצורך מיקוד וחיידוד הצרכים השונים.

בניית תשתית

↓ הקמת פורום מוביל משותף הכולל 4 נציגים מכל צד.

↓ זיקוק הצרכים המרכזיים של כל צד, הגדרת נושאים מרכזיים עליהם יש להגיע להסכמות.

↓ הגדרת המצב הרצוי ובחינת הפערים מול המצב המצוי.

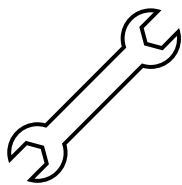
↓ לימוד ממומחים חיצוניים - פאנל שיתוף ציבור עם מומחים מכל צד שהביאו ניסיון וידע. ללא שיפוט.

פיצוח

↓ דיון מעמיק בכל אחד מהנושאים ובנית חלופות להסכמות.

↓ מפגש ממוקד בנושא הבנת הרגשות והתהליך הרגשי שעובר כל אחד בפורום.

↓ זיקוק החלופות והגעה להצעה ממוקדת ומוסכמת לקראת הצגה בפני ההנהלה.

מפתחות להצלחה

- ✓ **הירתמות ולקיחת אחריות של הנהלת היישוב על התהליך**, מתן מנדט לצוות ולתהליך, וגיבוי פעיל לתהליך.
- ✓ **אמירת-על של ההנהלה לציבור לאורך כל התהליך: הקהילה חשובה יותר מכל סוגייה.**
- ✓ **שיח-על-שיח לא פחות משיח-על-סוגיה.**
- ✓ **ניטראליות מלאה של המגשרים**, בשלבים האלה רק הקשבה אין ויכוחים ואין שיפוט בכלל.
- ✓ **צוות אד-הוק שמורכב מנציגי הצדדים הניצים, מסגור את המשימה כקיבוצית (לא סקטוריאלית).**
- ✓ **תנאים בשלים לתהליך: אמון של הקהילה בהנהלה**, דינמיקה קהילתית שמאפשרת שיח, היעדר קונפליקט שורש אחר.
- ✓ **תהליך רציף: במפגשים, בעדכונים ותקשורת מול הציבור.**
- ✓ **הערכה לכל התקדמות במהלך התהליך.**

עיקרי ההסכמות אליהם כיוונו הצוותים

- 1. שיח והידברות:** הסכמות לגבי מנגנוני שיח, עקרונות, חלקה של הנהלה בשיח, שקיפות ועדכון.
- 2. גידור כמותי:** הסכמה על הקטנה משמעותית של השימוש בקמינים וגידור של גידול עתידי בכמות קמינים (במסגרת הסכמי קליטה ובנייה חדשה ביישוב).
- 3. תמריצים וסיוע במעבר לאמצעי חימום אחרים:** באמצעים שונים ומגוונים המתאימים ליכולות והתפיסות הספציפיות של היישוב.
- 4. צמצום שימוש:** הסכמה מפורטת על תקופות ושעות פעילות ואי-פעילות, תנאי סף של מזג אוויר להפעלה, ועוד.
- 5. אחסון העץ הפרטי:** הנגשת כללים והנחיות לאחסון תקין.

נוסח ההחלטה:

כפי שאושרה באסיפת החברים בסוף התהליך

1. מוסכם על "יום קובע" (מועד החלטת האסיפה), שאחריו לא יותקנו ויופעלו קמינים חדשים בשטחי הקיבוץ.

2. סיוע במעבר לאמצעי חימום חלופיים לבעלי הקמינים שהתקינו קמינים לפני היום הקובע:

- הקיבוץ יסייע לבעלי קמינים שישקיעו בחלופת חימום שעומדת בסטנדרטים של בריאות ואיכות הסביבה או לחילופין בפירוק הקמין.

- מי שיבחר לסגור את הקמין ולהפעיל אמצעי חימום חלופיים, יקבל תמריץ של **5000 ₪** למהלך.

- התמיכה תעמוד לרשות העוברים לחלופת הקמין במשך 3 שנים מיום קבלת ההחלטה.

- ככל שימצאו בעלי קמיני עץ המבקשים לעבור לשיטת חימום חלופית, הקיבוץ ישתף פעולה באיתור האמצעי המתאים ביותר במחיר הנמוך ביותר.

נוסח ההחלטה:

כפי שאושרה באסיפת החברים בסוף התהליך

3. חברות וחברי הקיבוץ דוגלים בצמצום הפערים הסביבתיים והבריאותיים הנגרמים כתוצאה מהפעלת הקמינים. כפועל יוצא להסכמת צמצום השימוש, הוחלט ע"י מפעילי הקמינים, כי:

- שעות הפעלת הקמין יהיו בין 18:00 ל- 02:00, בימים ראשון עד חמישי.
- יחד עם זאת, החלטה זו איננה מחייבת, והינה בגדר הסכמה כללית כאקט של רצון טוב.
- ככל שיתאפשר ע"פ צו מצפונם, מפעילי הקמינים רשאים לצמצם את השימוש בקמינים גם מעבר למסגרת שעות ההפעלה שהוסכמה על ידם.

4. מפעילי הקמינים מתחייבים להפעילם בהתאם לתקנים הקיימים:

- הקמין יעמוד בתקני ההפעלה.
- השימוש בעץ ייעשה בעץ יבש בלבד ויאוחסן באופן שישמור על תקינותו של העץ ועל איכות הסביבה.

ניצול הבמה... מה צריך לדעתי לצאת מהמפגש הזה?

- אנחנו לא אנשי פרסום או/ו תקשורת - קמפיין משותף ברמה ארצית, במקום שכל רשות תמציא את הגלגל...
- קידום חקיקה מרכזית בכדי לתת כלים אמיתיים וישימים לאכיפת מפגעי ריח וזיהום אוויר ע"י פקחי הרשות.
- הוצאת חוק עזר לדוגמא על מנת שרשויות שמוכנות יוכלו לעצור לגמרי את המפגע או לפחות לתת יכולת לאכוף הפעלת קמינים לא תקינים.
- יש לחייב את ועדות התכנון לאכוף בניית ארובות ללא היתר.

תודה על ההקשבה

